

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet' este de 2 ori: Marcuri si Duminec',
P.M., candu concedu ajutoriale. — Pretului
pe un 10 h., pe 1/3 h. v. a. Tieri eterne 12 h.
v. a. pe un an sau 2 1/2 galbini mon. sunătoare.

Anul XXXIV.

Se prezumera la postele e. r., si pe la
DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr.
Tasa' simulara a 30 cr. de facere pu-
blicare.

Nr. 28.

Braslovu 22 10 Aprile

1871.

MONARHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Dela conferinta din Alb' Iulia.

(Capetu.)

A doua' sihintina publica s'a tinutu totu in beserica si s'a deschisu dimaneta' la 10 ore. Dupa verificarea protocolului sihintinii de ieri, la care se facura numai unele reflexiuni mai multu stilistice, presidiulu puse la ordinea zilei proiectulu de petitiune contra monarhu, apoi ala memorandulu declaratoriu, destinatu a se inainta contra Esc. Sa domnulu arhiepiscopu si metropoliu de Alb' Iulia Ioane Vancea la Blasiu. G. Baritiu ca referentulu ala comisiunii respective, citi mai intaiu proiectulu petitiunii, dupa care indatu se si lua la dezbateri speciale conformu regulilor observate in alte adunari, apoi cu doue trei modificari fu adoptata in unanimitate. Lectura' memorandului tinea aproape unu ora, apoi fu pusa de catre presidiu era la dezbateri speciale; iose la reflexiuni unuia dintre dnii canonici, ca reverenti sa nu ar' voi nici sa mai sterga din acelu proiectu, nici se mai adauge, pentruca elu cuprinde numai ceea ce simtu si voiescu toti romanii de religieuna greco-catolica in numera de un milionu si mai bine de suflete clericali si laici (mireni) fara distinctiune, acelu proiectu fu adoptatu cum se dice „en bloc“, adica fara discutie sau departe; se luara apoi si mesuru pentru purtarea cum se dice, a celor doue acte ale conferintii, pentru subscrierea, inaintarea si pastararea originaloru in una archiva. La fine se verifica si protocolulu acestei sihintine de catre adunare.

Pe la 2 ore d. am. Esc. Sa presidiintele inchise conferinti' prin una convetare calduroasa, care erasi petrunse la anima, de aceea si fu insocita de aplause entusiastice; era dn. caononic Nagi multimi de nou Esc. Sale in numele totoruru membrilor pentru rarulu devotamentu si sacrificiu, pe care lu aduse prin acesta convocare saniei cause, nu numai cele besericicesci, ci si cele nationale; pentruca, dicitu ori cina cate va voi, a nici pe acestu teritoriu ala Europei locuitu si de romani, cestiunea religioasa, sau deca mai voiti, cestiunea confesionala, cestiunea ritulu besericicescu, este concretu, invescu cu cestiunea nationalitatei intru a-ta, incatu anume la romanu ala' fara ala' nica ca se pota cugeta; era ca beserica' greco-catolica romanescă a facutu si mai face natiunei romanesci servitie essentiali, care nu -si au parerai' loru la natiunea noastra, despre aceasta era convinti toti membrii conferintii, din care cauza au si datu expresiune acestei convicțiuni in cele doue scripte adoptate de catre dnasa, precum se va vedé din cuprinsulu loru atuneti, candu aceea se voru pota publica, adica dupace voru fi inaintate la locul destinatiunii loru.

Daca in cursulu zilei din 12 Aprile si chiaru in 13, membrii conferintiei se vedea ingrijiti, preputatori, apoi in 14 potai citi pregu bine in feciele loru consolatiune, linistea sufletesca, crescerea sperantioru in Ddiulu parentilor nostri, incredere mai multa in sine si in solidaritate tuturor.

In ambele zile cei adunati prandira impreuna, cu care ocaziune se redicara mai multo toaste, din

care unele caracterisa situatiunea in timpul de facia, era altele se provocé la multe reminiscentii din trecutulu nostru, mai totudeauna dorerosu si tragicu. —

Me veti intrebati poate, ca pe ce terenu s'a pusu conferinti' din Alb' Iulia in 13/1 si 14/2 Aprile a. c. Pana se vorbesca de prin actele sale contra publicu, fia de ajunsu a spune aici numai atata, ca pe langa devisa ce -si lasse: Dumnedicu si dreptulu meu!, ea se puse pe terenulu ocupatu de greci si de latini la anulu 1439 in conciliulu (sorburul) dela Florentia'. Totu ce cade afara din acestu terenu, nu pote obliga pe nici unu greco-catolicu din lume, prin urmare cu atatu mai pucinu pe greco-catoicii de nationalitate daco-romana. Deci acela, care voiescu se scia si se afece voiescu greco-catoicii, se nu -si pregete a se informa bine despre lucrurile si decretule conciliulu dela Florentia', nu inse din scrieri de partia, nici din diatribe calugaresci, ci din istoria besericesca precum o vedema scrisa in timpurile nostre de catre barbati, cari nu suntu nici greci nici latini, nici fanarotii nici iesutii, nici catolici nici ortodoxi rusariteni, sau mai in scurtu din acte autentice.

Cerculu mai angustu ala acelu terenu, adica cerculu specialu ala greco-catoiciloru daco-romani, este celu trasu prin diplomu imperatulu Leopoldu I. din anulu 1699 emanatu in favorea romaniloru din Transilvania' si partile Ungariei, autentificatu si chiaru corectu prin dispositiunile luote de imperatulu Franciscu Iosifu I. in an. 1853, incuviintate pe din integrulu si de papa' Pius IX. ca presidiintele ala besericii, prin bul' sa de dato 26 Nov. (6 Idus Dec.) 1853, prin care independentia besericii greco-catoice de cea romano-catolica este nu numai recunoscuta cu tota solentiatea, ci si decretata in terminii cei mai respectati Asia, incatu metropoli' gr. cat. si cele trei episcopii sufragane suntu scoase, scutite si separate cu totul de sub jurisdicțiunea primatulu catolicu ungurescu si de sub orice intruziune a ierarhiei rom. catolice. Din contra, Asia numai diploma a doua', ce poarta datu din 19 Martiu 1701 si contine 15 puncte, este declarata de apocrifă, de mintunoasa, de impostura, prin urmare de nula, despre care imperatulu si consiliarii sei n'au scuitu nimica, ca-ci ea fusese un fabricatu ala iesutiloru unguri si nemti din Alb' Iulia (pater Bárányi), din Clusiu si din Viena, incurajati de arhiepiscop. ungurescu Kolontsi. Pe acela timpuru romanii din Transilvania' nu avea nici una scola romanescă si cu atatu mai pucinu latinescu, metropoliulu si membrii consistoriulu nu sciea latinescu, era secretariulu metropoliulu era unu nemtu, care invetiase a scrie romanesc cu slove, buna-ora ca in zilele nostre Herr von Schönbach, secretariulu presantiei sale pr. Eugeniu Hammann din Bucovina'. Erai prin urmare forte usioru iesutiloru, ca se fauresca orice documentu latinescu, so se scrie frumoasu, so fure si cate unu sigilu, apoi se mintu, ca imperatulu a poruncitu cutare si cutare lucru, totuodata se cera si ajutoriu de braci armatu, spre a duce la indeplinire voientile loru.

Asia, numai dupace romanii uniti incepura a-si face scole, a inveta barabatescu limba latina si alle limbi cultivate europene, au cunoscutu insielatiunea, in contra careia au si protestatu la tote ocaziunile, in tote sinodele cate le era datu a tinea dela unire

incete, pana candu le succesera a scutura jugulu impusu loru pe cale clandestina*). Dera ce se te miri prea multu de acesu calamitate a romaniloru transilvani si unguresi, candu pe aceleasi timpuru romanii din Moldova' si Munteni' -si perdusera toamna si tronurile, pe care acum siedeau fanarotii, era scaunele loru arhiepiscopice si monasteriele cadusera in manile calugariloru greci cu 1/2 din teritoriulu terei, apoi limba romanescă fusese delatarta si despoliata de tote drepturile sale.

Se spune, ca arhiepiscopulu primale Simor, arhiepiscopulu Hajnad si alti arhiepieri unguresci ar' fi sustinendu, ca repausatulu primale ungurescu Scitowsky nu ar' fi avutu dreptu a lassa, ca metropoli' gr. catolica se scape de sub jurisdicțiunea sa, si ca elu nu ar' fi trebuitu se asculte nici de porunca' imperatulu, nici de poruncile papei si cu atatu mai pucinu se fia respectatu protestele romaniloru.

Forțe reu se insiea arhiepieri unguresci, deca mai credu ei, ca romanii greco-catoicii nu si-ar' cunosce nici astadi drepturile besericii loru, cum si interesele loru nationali. Dera reverentiele loru au speratu efectulu doritu dela doue mesuru luote cu mai multe dieci de ani inainte, adica dela educatiunea, pe care s'au adopterata a da tineriloru clerici in Oradea mare, si dela subventiunile care se facu greco-catoiciloru in diecesea Oradei si de care asepta si episcopulu I. Olteanu pentru diecesea Lugosului. Restimpulu (spatiulu de timp) de 1 1/2 anu incete si anume conferinti' din urma au comprobata de ajunsu, ca toamna si asemenea miduloce suntu cu totul paralitice, pentruca romanii greco-catoicii, cari au incputu a invetia carte de 170 de ani, era de 120 de ani incete de si prin lapte mari, au ajunsu ca se-si faca ei insii scole, era nemortoriulu imperatu Iosifu II. lui ajutatu pe acesta cale ca nimeni altulu, au invetiata a cunosce cursule si a se feri de ele, era despotismulu de orice natura, astadi domnesc, mane cade, ap'a trece, petrite remanu. Trecuru prestu romanii si prestu beserica' loru furfulescu persecutiuni din zilele regiloru Bela IV., Ludovicu I., Sigismundu, Mateiu Corvintu, Uladislau, cum si din ale principiloru Rakocsi si Apaffi; trece-va si acestu pacharu dela ei. Scapa'au ei de fanarotii si de serbi, scapa-voru si de iesutii.

Greco-catoiciloru din Ungaria' li se amerintia cu taiarea subventiuniloru anualu, care li se da din fondulu celor bogatu ala romano-catoiciloru. Se li se taie! Dera avea-voru ore curagulu? Dera au ore dreptulu la acesta? Dera avea-voru timpuru de resbunare? Secularisarea averiloru eclesiastice fe bate si loru la usie, li va ajunge si acesta catastrofa, ca-ci ea se apropia cu pasi luti din Itali' si Spani' prestu Pirenei si Apenini inainte. Inse intemplete ori-se-ce, romanii greco-catoicii voru sti si remane pe langa comitiunile loru. —

Braslovu 18 Aprile 1871.

Ni se alinau dorerea sufletulu, candu primaru scriera, ca lig' se unira republicana tramise

*) Vedi intro altele: Acte si fragmente istorice besericesci de Timoteu Ciparian, Blasiu 1855 la pag. 88 etc. — Acte sinodali ale besericii rom. de Alb' Iulia si Fagarasii de I. M. Moldovanu, Blasiu 1869 la pagina' 177 pana 185. Vedi si in „Transilvania“ Nr. 21 din 1869 acte pentru istoria besericesca a romaniloru.

in 11 Aprilie la Versailles trei delegati din partisi: Desonnois, Bonvalet si Adam spre a incepe una impacare cu regimul. Thiers incepe primi in 12 demanții pe delegati si erau impatiati a vedea rezultate salutare pentru țara si gîndu din aceste porunci; in seșia din Paris din 16-17 se aduce continuarea macelului, ca-ce se reportiza, ca confederati insurgenti su reportate una mare victoria asupra armatei regimului din Versailles, ca-siunandoli perderi considerabili. Reacțiunea, reacțiunea e fontan' reactiilor si a mistoilorloru poporelor, pentru ca nici in Franca, ca se storsă si tractia la pământ de desmanat eternu, ca nu vro a face nici o concesione mai autonmica, celu pociu spre a incungia macelulu între frati. Lup'a der' e, nu între republica cu demagogimiu sés comunismu or' dualismu, ci între partisiiani strinsu republicani si între reacțiunea masca, care nu vre, ca garantiile institutiunii republicane se se puna in prapce pe base liniștitoră, ca se nu si-taia dramulu de regresu la institutiunii reactionarie, care e manier' a futurulu reactioniloru.

Delegatii comunel sîn ai insurgentiloru avea mandatu a propune chofulu potestatii oesocative din Versailles, lui Thiers: ca se se primésca negotiari cu comun' pe bazele: sustinerea republicii, depina libertatei municipale Parisului si numai gard' nationale se o apere si se vighizez de ordinea publica in capitale; deca cumva Thiers ar respingea aceste propunerii, atunci se lu mai pro-robe, ca se-si facea cunoscuta la timpu conditiunii, sub cari vre a tracta regimelu dela Versailles cu lig' a republicană.

Thiers respinse condițiunile ligii republicane si prim' a condițiune, pentru ca se demita la negotiatiuni li o pune: ca Parisulu se depuna armele si insurgentiloru se va da amnestia, li se va lasa vieț' (in exilii la Cayena?) laudat afara pe assassin; apoi lege municipale votate de adunare se va aplica si la Parisu ca si in tota Franca. Thiers reinoua declaratiunea sa, din gura, ca va mantine republica. Delegatii s'au reintors fara rezultat. Comuna Parisulu a respinsu pretensiunile cele in-cordate si cotepenite ale lui Thiers si rebelulu se reinoua, sangele mai curge. Comuna a decretat ca column'a lui Napoleon de pe plac' a Vendome se se dă diosu; federati ai ocupatu Nemilly si la Asnières si Courbe-voie lupte sangerose, ambe partile si aseriu victoria. — In comuna inca nu e perfect' a cotielegere, ca fi silita a desfinția vre 6 regimelu de garda pentru atitudine ostilei comunei, si se opri orice alta flamura afara de cea rosia.

In 14 si 15 atacarii se continuau dela Fovilly la Asnières, si confederati in 15, batura pe lola lin' a trupelu regimelu cu perderi eporme, dupa scizile din Parisu; in se Versailles stricaru reu fortulu Isy, der' incurgenții repara totu cu joiușă demirato. Insurgenti facura recuzitiuni in apropiare de St. Denis, der' comandantele prusu le declara, ca deca voru mai cutesa acosta, va reincepe si elu dusmaniele asupra. — Thiers se intielesese cu germanii, ca se lasa pe Mac-Mahon se ataca Parisulu din partea St. Denis, si se ptea ocupa concentra vr'o 40 mii ostasi, si nemții ei concessera cu condiții, der' din Versailles se desoperi planulu la insurgenti, cari indata pusera la cale taiarea drumulu, ca Mac-Mahon se nu ptea trece, si in 16 insurgenti facura multa stricatiune ostreii regimelu, ca au taiatu 2000 de ai lui Mac-Mahon de ca tra corpu, cari se si pierdera prinsi.

Una depesă a lui Thiers dăce: Regimulu temporiséza inca pana candu -si va concentra trupe de-ajunsu; situatiunea va ramăne itea vr'o cateva zile neschinbata; totusi in 17 ocupara fortificarea Becon. Cu tote aceste insurgenti, dupa reportulu lui Gene. Cluseret an castigat multo avantaje. Adam er' sursa, ca se reincepu pertractari de a so curma odata diferentiile. Se dă cerulu, ca se se restabile-sca unirea fratiesca pe calea intoriei, ca-ce se spesele ocupatiunii-memtoriu, cari se mai afla la 500 mii in Franca, numai pentru intretinerea lor, a-fara de 5 miliarde dictate in preliminariele de pace,

pre-tiua pe di la una diumetate de milionu, pretiua a 500 mii de portuni si 150 mii de rațiuni, adica nutrețiu la cavaleria, pro candu dupa placerea primei rate din cele 5 miliarde ar' scade si portiunile cu 87 mii si s'ar libera si Franca de in-tincatulu cu atalea spese ruinatōre. In se Bismark dise, diindu intrebata, ca nu pte arunca in mare dese Napoleonu seu; er' consiliulu, celu tiend Wil-helm cu Moltke si Bismark decise, ca se intrevina pentru restituearea ordinii in Parisu. Totu strainii cu venditori ai obiectu gintes romane, de candu parasi ea interesele pure nationale si se imurmortu in cosmopolitismu, care i va pune capulu, deca nu se va reintōre la paladulu nationalu injunctissimu.

Se speramu, ca dōr' arangementulu ce se pre-păra acum prin incercările consiliilor Angliei, Italiei si Americii pentru un armistițiu va pune ca-petu si diferentiile acestei fatale pentru republica franceasa. — Alegeriile comunale esira cam in ne-favoru comunel, totosi fu alesu si Menotti Garibaldi.

Toema primim' si seira, ca armat' a regimelu ai a ocupatu Arnières si fortificarea Becon si ca Thiers a sumata pe insurgenti, ca se depuna armele, apromitendule padonarea. Asta e armata de cotielegere cu Bismark, care -si puse in miscare armat' a germana. —

Aliant' a Rusiei cu Turc' a se totu pre-vestesce, ca e fapta complinita, cu tōte, ca nici un interesu nu ne pte îndreptat; ca se credem' in adevărata acestei sciri, apoi fara interesu, fara simpatia, fara amicitia, fara identitate de sange, re-lege e imposibile alianta durabile.

Ce vomu dice in se combinatiune de unel-țirile fratrescilor, care n'au alta de scopu, deca a opri terorele, care incepu a se exoneră in albi' a îndreptării nationalitatiloru in Austria, de candu se vorbese de denumirea r. polonului Grocholski ca ministru; redi acosta a speriatu pe dualisti, ca li se va scoțe țiu' a din gura, ca se se aplice si alti' a sinulu mamei comune. — Una Orescoviciu agen-tulu serbicu fu transmis la Pest', ca se tracteze cu Andrassy fratrescari si programu de actiune între Serbia si Ungaria, spunea un telegramu din Bel-gradu in „Politik". Altu telegramu spune, ca Orescoviciu a si traciulu cu Andrassy pentru un programu comunu de actiune, der' in contra opozi-tiunii nationale sudslavice si contra federalistiloru austriaci ca ca inceputu Orescoviciu a ascuratu, ca va ajuta pe Andrassy la desfințierea regiminteloru croato-silavone. „Orientu" are o corespondentia din Agramu, care descopere, ca in 1867 s' a facutu un pactu între regimelu Serbiei si Ungariei, ca se nu se opuna la supunerea Croatiei, ca Ungaria i va lasa Serbiei mana libera pentru Bosnia; si acum apromita teritoriul croatu Sirmiuu, numai se nu ajute granit' a. Nationalii privescu acosta de o tra-dare si venditōria din partea reneatului Oresco-viciu si a regentii serbesci, si nationalii abia a-ștepta scapăria din Iuhiu, ca se trentesca pe ven-ditōrii, cari se joca cu sōrtea unei natii. —

Se vorbește mereu, ca Rusi' a va ocupa Mol-dov' a Turc' a Romani' a, si ca se va desface unia-nea Romaniei. Amu crede, candu ar' fi toti tra-datori si venditōrii la regimulu Romaniei, ca-ce toporulu nu pte lăsa copaciulu imbinatu, pana candu nu va capata toporice din padurea venditō-riiloru. Luative pe sēma romaniloru, ca, mergundu pe furislu, furii se scōla de demanētia, ca se su-grume pe omeni. —

Braslovu 20 Aprilie 1871.

Pregatirile la fratrescare se faci. Fia de buna sōgoru. E una dovada in fapta a-costa din partea romaniloru de aici, cumca er' do-reșcu din sufletu a tra in cea mai buna armonia si fratietate cu concitōriiloru de alta limbe, deca ei voru a se desbraca de orice suprematia poli-tica in favōrea acestei armonii, care e garanti' a si pentru prosperarea statulu si pentru apărare-susu si tare a sustare monarchiei si a tronulu ei. Remaze, ca si din partea celorlalte limbe se se

dobredesca in fapta si suau ca diosu, ca nici una umbra de cōgete rezervate, nici un vism de suprema-tia nu le mai potu instraina dela acosta parola de armonia între totu ce priveseo bazele fericeiea comunale, care cu egale libertate de dezvoltare na-tionala si atunei cu sacrificia pe întrecute se so pa-sionalesc omereu la omereu cu tota sinceritate din tōte partile. Ce e omulu in politica, decau o machina a celorlu sifroti, cari, dupa cam invid' a strabunolii Ovidiu se nutrescu numai cu sifropi si ridu cu zim-betulu sarcasieiu de cei ce-ii a. potu oronoci cu orice apacatori, asia pūnu la cale totu fellulu de corse veninatu folosinduse de cel credulu, ca de ma-chine, spre a-si ajunge planele cu stricatura lor' si apoi cu sarcasit' a deridare si despretiare. Intre domnu si servu, între suprematistioru si suprema-tizatoru nici armonia nici amicitia pana acum nu si afla terorele seu si nu lu va piet odata in Tran-silvania, unde si petrole reclama pentru nedreptati romanii reconoscōrea dreptiiloru loru cevenitu politiciu nationale in vatr' a comuna, pentru care sunta gata a scirgea ayesoi viēiu. — ca pentru, bazea cea mai solida si mai durabile a armoniei. Macaru de ar' contribui fratrescari la armonia nationaliloru transilvane in diēta sa la fratiesca respectare a drept-uriloru perfectu cogali in patri' a sa!! —

Sibiu 16/4 Aprilie 1871.

Sinodulu archidieceșanu greco-oriental

Siedint' a I. Astadi la 9 ore antemer-diane, s'au inceputu servitiulu divin cu invocarea sântulu spiritulu in biseric' a gr. res. din cetate la „schimbarea la fapta", pontificandu vicariulu archi-episcopescu protoscelulu Nicolae Popea, asistandu, asessoru consistoriale Zacharie Bota p. protopres-biteri Iosifu Baracu, Ioane Motianu si Ioane Popescu, la care au luat parte si o mare parte din membrii sinodali.

Dupa finirea servitiulu divin s'au adunatu membrii sinodali de fapta dupa 11 ore in sala se-minarulu archidieceșanu, destinata pentru siedin-tele sinodali, unde Esescent' a Sa parintelu archi-episcopu si metropolitulu Andreig, au prezentu deputatiune de iuvitare prescrite in regulametu, sosindu inainte de a se alege, si infaciōsinduse nu-mai decatu in sala siedintiloru.

Esel. Sa p. archiepiscopu si metropolitulu a presidente nationale alu sinodulu ocupandu locul presidiale sa adresa catre membrii de fapta cu un curcutu scurtu de deschidere, pronunțanda, dupa bineventare, ca membrii sinodali inestratu cu mandatu delegatoriloru numai atunci voru ajunge succesele cele manose in afacerile bisericesc, scōlari si fundatiunali, deca voru corespōnde pre-de-putiun prescritesloru stat. or.

Problemele, care asteptu rezolvare dela acesia sinodu suntu cōnosute si recente, incatu numai ala necesitate de ale reimprospata sinodulu si in fine declara sinodulu presente de deschis.

Presidulu provoca pre notariatu alesu in anulu trecut a ocupa locul la mēsa presidiale si vede, ca pana astadi numai I. Popescu, I. Teontia, M. Branescu si Ioane Popa au sositu dintre notari, ca-ii si' ocupa loculul destinatu. — Doi notari sinodali si adica Dr. Mesotia si p. prot. Gatu inca nu au sositu.

Presidulu prezentese următoriele clarție si anume:

a) O rogare a maiorulu Novacu in pensine, care -si motivăza cererea cu acea impregiurare, ca tōte lu deusulu este ro bolavulu, din care cauza nu pte lua parte la sesiunea presente.

b) Alta cerere a dep. Ioane Pinciu, care pētru morbositatea proprie, nu pte se so infaciōsita la sinodulu presente. — Acestea cōteri se lēas spre sciinta.

Dep. Rubiu Patitia, impartiescōdu sinodulu cu grau, ca dep. sinodale Gavriia Mihailianu, fiindu tare bolavulu — se rōga prin deusulu a fi scesudu din siedintile sinodulu presente. — Se lēas spre sciinta.

c) Un recursu alu comunei Campeni, prin care se rōga, ca sinodulu presente si pana la ade-cerea unei legi formale, se puna in lucrare in pe-riod' a din Campeni, conclusulu congresuale din 20-1870 Nr. 77 lit. B, ca certele si neordnēdile se ineteze odata — era capelanulu protopopescu se puna in funcțiune de capelanulu bisericescu si alu poporulu gr. or. din Campeni. — Se transpuse la comisiunea petitiōnaria.

d) Credenționalele deputatiiloru aleși in cerculu electoralu alu III in persoanelo diorane Paraschiva vice-notariu si Ioane Badila asessoru urbariale. Se pēdusa comisiune verificatoriă.

La propunerea dlui dep. Macolariu ne fiind sîndula capace de a aduce concluse valide, din cauza, ca nu s'au înfăcișiat membrii în număr de dimiutate, se înalță sîndiinta la 12 ore și cea mai de aprîpe se anuncia din partea președintelui preînțaga la 10 ore anterimediane.

La ordinea zilei se punu referatul și propunerea coas. arhidiocesană, cu care au fostu scoliștii însarcinați, și care se aia gata. Se dîntînă II dim 17/5 Aprilie începî la 10 ore; și constată numărul membrilor de facia și s'au adus prostie dimiutate; prin urmare sîndiula nu deschiria de capace a aduce concluse valide. Se relegea cu unanimitate notarii sesiunii trecute și pentru sesiunea prezentei. În ziua 18 Aprilie, la propunerea dep. E. Macolariu, comisiunile aiese în sesiunea trecuta se privescu aiese și pentru sesiunea prezentei și numai locurile deșeute vacante în comisiuni se nu îndeplinescu prin alegerea nouă.

Dupa această protocolul sîndiintei trecute se autenticea.

a) Președintele prezintă actul de alegere alu cercului alu XIII din eparchia, unde fu aiese dep. Gerasimu Candrea, care se transpune comisiunei verificatorii respective.

b) Suplica comunei besericesci gr. or. din Bogat'a și Malaișiu, pentru de a fi despartite de protopopiatului Palsișului și încorporate la alu Cohalniului.

P. protos. și gen. vicariu Nicolau Popa însarcinați din partea președintelui, prezintă referatele și propunerile, cu cari a fostu însarcinați coas. arhidiocesanu atatu din partea sîndiintei cătu și a congressului din anul trecut, și anume:

c) Raportele episcopiei arhidiocesane, care se transpune comisiunei bugetarie deja aiese în anul trecut.

d) Conspetele și raportele privitorie la venitei prețiesci, care se transpune comisiunei degia aiese pentru îmbunătățirea starelui prețiesci.

e) Conclusele congressului din anul trecut sub Nr. prot. 157 privitoria la arondarea protopresbiterelor.

În privinția acestia face dep. Bogat'a propunere, că această concluse se nu transpune comisiunei aiese pentru arondarea cercurilor electorali; carea ar fi dupa densulu a se înmulți inca cu 20 membri.

Deputații Macolariu și Popa partinescu prim'a parte a propunerii anterioarilor și sîntu conțuți primirei partii a două, ca-ce la sîndiinta comisiunii potu lasa toti membrii sîndiintei parte informatia.

Președintele observa, ca inca s'au ocupatu cu ceștinea acestia și a rediului, ca abriau felinirile de greutăți topografice. — Cercurile electorali și numărul deputatilor aleguși este fixat, incatu nu se potu altera. — Protopopiate se potu forma inșe dupa lipsa poporului și a înlesnirii în administrațione, — și mai multu.

Deputatul Bogat'a și rețrage propunerea în partea a două. — În fine se predă prin conclusele acestu raportu comisiunei pentru atendarea cercurilor electorali.

f) Se prezintă mai departe proiectulu pentru procedeu disciplinariu, raportulu comisiunei pentru regularea prochieorului, estraslele concluseru de sub Nr. 116 și 173 din protocolulu congressului din an. 1870 privitorie la dotățiunea episcopioru precum și operatulu pentru organizarea școlilor populari. — Se transpune comisiuniloru deja aiese respective.

g) Mai departe se prezintă unu conspectu despre starea proceselor civile pendente despre ațerea din arhidiocese. — Se transpune la comisiunea bugetaria.

h) Petitiunea comitetulu propoposescu din tractulu Mercurei, prin care se ruga comitetulu protopresbiterale resp. a se lasa administraționei acestui tractu inca asessoriu consistoriale Petru Badia, pata la sîndiula urmatorio. — Consistoriulu arhidiocesanu nu s'au adușu competente a aduce unu decisu meritoriu și de aceea a transpusu acestia petitiune sîndiintei spre ulterioară decideru.

La cererea dep. Bogat'a se ceteșcu petitiunea, care este stilisțata în forma de protocol.

Dep. Brann de Lemeni roșescu numai ad formam și nu ad meritulu, și redi vocea. — Densulu crede, ca sîndiulu și consistoriulu arhidiocesanu sînt doi factori constituționali ai besericii, și anume sîndiulu este legislativ și consistoriulu executiv în arhidiocese.

Sîndiula a adușu concluse în sesiunea trecuta, ca acumularu de oficiu este necondiționatu incompatibilu. — Prin urmare, alegușii de la pro-

topopu P. Badia de asessoru consistoriale și primindu acesta alegere, densulu nu mai potu administra tractu resp. propoposescu nici ca administratoru. (Va urma.)

Nascedu 29 Martiu 1871.

Multu on. Dle Redactoru!

E timpul că se ne întorcemu atempionia și aspru activitatei junimei studioșe din ori și care parte, de ore ce dens'a și speram "venitoriu" și prin ea se convine și se potu regenera generațiunile venitorie.

Junimea studioșă della gimnasiulu superioru romanescu gr. cat. din Nascedu înșetată de doru de a se perfecționa cătu de tare în științie și artii prin una miscare și activitate mai autonomă, mai de seno statofiora, concepționa căta caliva ani înainte de acest'a ide'a de a înființia una societate de lectură, că mijloculu de reintregire și înmulțire a școlitorulu castigatu în școlu.

Înșetată de acest'a ide'a salutare junimea studioșă fecu unu proiectu de statulu, care dupa unel modificari, cu începutulu anulu școl. 1870/71, se aprobă din partea locitorulu mai înainte, și asia acesai junime și acum ferice de a-și vedu una data scopulu realizatu și de a gustă fructele ostenteloru puse în cativa ani mai înainte.

Societatea de lectură a junimei române studioșe della gimnasiulu superioru romanescu gr. cat. din Nascedu, carea portu numelu de „Virtus romana rediviva” sub conducerea clar. d. directoru gimnasiulu Dr. Ioane M. Lazaru și a începutu activitate'a sa în 29 Sept. 1870, alegușii de presedinte prin Ioane Ciscanu studente de cl. VIII, de vice-presedinte prin Gr. Plotosu stud. de cl. VIII, de notariu prin St. Rebreanu stud. de cl. VIII, de perceptoriu prin Bas. Borgananu stud. de cl. VII, și de bibliotecariu prin T. Pavela stud. de cl. VIII g.

Conforme statulelor a țienute această societate în facare luna cate una sîndiinta, în carea se deprișera membrii și în declamațiune de poesie, și în disertațiune de operale propriu. — Numeralu operatelor propriu atatu prosa catu și poesia este pata acum: 16.

În 18 Martiura. c. s. n. ser'a, în diula, în carea se adunara reprezentantii comunei și comitetulu școlastic confesional gr. cat. din districtulu Nascedului în cause școlastice, societatea junimei și țienu prim'a sîndiinta generalu în localele casinei din Nascedu, — carea decurse în modulul urmatorio:

Dupace corulu vocalu esecutat: „Destepate romani” conducătorulu primariu alu societatei d. dir. gen. Dr. Ioane M. Lazaru deschide sîndiint'a prin una curentare corupondientă, în carea accentu mai aiese înșemnatate și scopulu societatiloru în genere, și în specie a acestei societati, carele e: cultivarea mai liberă a mintei și a animei, cum și prepararea junimei pentru de a potu cu timpul fermi membrii apti de societati școlastice și vertose; — de cari romanulu are atatu lipsa; — și reținerea așteoari generalu prin noi oficiali ai societatei.

Dupa acest'a presedintele referența despre activitatei societatei. Corulu vocalu intonă: „Venitu missa una data”. — Apoi declamari: Despre științie și necesitatei ei, prosa, operatu propriu de Gr. Plotosu stud. de cl. VIII. — „Somnitu” poesia, operatu propriu de I. Ciocanu stud. de cl. VIII. — Corulu vocalu: „Romanu verde”. — Despre invidia, prosa, operatu propriu de Paulu Besianu stud. de cl. VIII. — Cătra Transilvani'a, poesia, operatu propriu de Gabriele Scridon stud. de cl. VII. — Corulu vocalu: Banchetulu. — Ugu visul și realitate, poesia, operatu propriu de B. Borgananu stud. de cl. VII. — „Infinitu” poesii, prosa, operatu propriu de Gr. Marica stud. de cl. VIII. — Corulu vocalu: Tala Noa. — Visulu unu romanu, poesia, operatu propriu de Georgiu Antonu stud. de cl. VIII g.

Dupa acest'a conducătorulu primariu alu societatei inchide sîndiint'a multumindu în termeni vii numeralulu publicu aiese pentru onoarea datu societatei și interesulu aratatu căta încercare literarie ale junimei în present'a sa.

Întru aceea corulu vocalu esecută „Arcasiulu” studentele de cl. VII Cristea se produse cu flanta; — dupa cari se reprezentă totu prin societatea junimei din Nascedu tabloulu: „Una no pte prin ruinele Tergovistei”, s'au umbru lui Mihailu cronlu de Gradisteanulu. — Totulu a reșit în modu splendidu.

Una multime de opeti din Nascedu și giurulul lui partecipara la acest'a sîndiinta, și toti se

departărea încantatu de încercările literare și artistice ale tinerii societati: „Virtus Romana Rediviva”.

Nascedii se potu țienute mundri, ca au una junime studioșă, carea promise multu pentru venitoriu. — Numai înainte jumime cu curagiu și constanția.

Unu caloritor.

UNGARIA. Constelațiunile de stramutari politice totodăru se prececu de apucatori delicate și de manevre de cele mai artificioșe, de prim'a supilitate și luate de departe, că mijloculu la punerea în lucrare a planeloru concepute. Tocma, candu țitiramu portirile de fraternitate ale renețutulu Oresoviciu cu c. Andrássy se publica și o broșura a gen. Turri, care vorbese despre Austro-Ungaria's fecu cu Rusi's și cu Turcia. Turri, vré că Austria's se nu concedu Rusiei timpu îndelungatu, ci se opoana unu stavile pritorirulu ei, lundu amana esecutarei causei Poloniei (că nu cumva se urmeze alianțu cu Rusia's), dorendindu cu acest'a celorlalti slavii ai sei și de suda, ca și în așera și scapa independențiu prin Austria's; er' deca Rusi'a totu nu s'ar rețrage dela propusu, atunci se urmeșca una coalitiune în contra ei. Se pare, ca cel ce scoarnescu frica de invasiune rusescă în Austro-Ungaria's, voru a pregati pe antagonii rusesci la pasii ce tocma ei li pornescu pentru a se aia cu Rusi'a, ca-ce asia e rol'a slabului, se fia trestia sulfata de ventu; Austria' inse numai reținora, la federalismulu vechiu pe balsa sancțiunii pragmatice ploi fi primia că aliata de Rusi'a, că acest'a se se impoce vieldu-sei slavii nedalmisati. — Ei bine, apoi ce voru fraternisarele, decata dejucarea tuturor opozițiuniloru de a le smulge țiuca dualistia din gura.

Alta broșura cu titulu: „C. Andrássy și politica lui”, totu aici bate, chiaru și candu n'ar fi scrisa de Andrássy singuru. Si ce dice acest'a broșura? Lauda politica lui Andrássy și dualismulu lui, ca elu, cum fu și e, e mautuora Jumei. — Asia der' politicei fraternisatorice joacă a două'a rola semnulul constelațiuniloru dupa acest'a broșura. — Imi vine a strantu.

AUSTRO-UNGARIA. Vien'a 18 Aprila.

Mai. Sa se reintorșe în 17 din Tirolu, unde italiinii tirolesi s'au descoperia dorințele nationale, de a nu fi eumpanisati, și Mai. Sa le apromise, ca le va împlini dorințeleu acceptabile, inșe pe calca constituționale. Tirolesii totu inca speru autonomi'a sa — de și pe acest'a cale — și ceechi cu polonii totu asemene, ca și s'au apropiatu momentulu.

— Romani' transilvaniu inșe abia aștepta, că se se rețigase și autonomi'a Transilvaniei or' pe ce calca legiale și seși rețapete drepturile politice nationale, pentru cari s'untu gata a sacrificia totu. — Ei au stată presedinta, că se nu și taia nici odatu singuri capaciulu de suptu pitioru, tocma candu vine lucrulu la frangerea panei. Una s'eu și mai multe consopie, neșcheghiesite inșe nu facu primavere. Se aștepta propunerile ministerialii Hohenzollern totma în causa a autonomiei provinciorulu și a naționalitatiloru din Austria', dupa care va jura ursulu și la veniulu. — Foi de stejaru în pelaria.

Cronica esterna.

ROMANIA. Mariele Sala Domnulu și Dămona au caloritoru prin Giurgiu, Brail'a, Galati catu Iași, unde va petrece vro 3 septemarii. — Foculu alegoriloru și frigitule de amenințariile bandelor și batasiurulu la alegeri au începutu a grassu acum nitu în dualistia, în Mai inșe în faptu. — „Telegrafulu” o noua foia politica vorbese, ca se suna, cumca Bratșanu și Căgalniceanu ar fi chemati a forma unu ministeriu din tota coalitiunea. Anu dori se vedemu și ultimele fracțiuni realitate, se stă că unu muru în contra machinatiloru straine, ca cum acest'a e devisa vietiului.

Apelu

catra romanii din tôte partile și catra autorii Romaniei.

Giuba latina, care se aia în orientulu Europei, destulu de numeroșă, der' lipsita mare parte de ceea ce dă vietia în seculuie presente nationalu: dă lumina iareturiloru, detori'a facarui așeșteru romanu este de a contribui dupa mediele posibile la respandirea acestorui întré descendentiulu lui Traianu. Unu proverbiu ale nostru inșe confirma importanția

